

MISDAAD EN STRAF

Focus Knack, 20.05.2022, Els Van Steenberghe

REVIEWS

De Lazaruslieden doen het wéér: een turf van Dostojevski omtoveren tot tintelend theater

★★★★☆ 4 / 5

Voorstelling - Misdad en straf

Regisseur - Lazarus

Gezelschap - Lazarus / Arsenaal

Locatie - /

Cast - Koen De Graeve, Pieter Genard, Patricia Kargbo, Günther Lesage, Femke Stallaert, Ryszard Turbiasz, Joris Van den Brande, Ariane van Vliet

Els Van Steenberghe

Els Van Steenberghe is theaterrecensent. • 15:03 •

Eerder transformeerde Lazarus – de kernleden zijn Günther Lesage, Koen Degraeve, Pieter Genard, Joris Van den Brande, Ryszard Turbiasz en Charlotte Vandermeersch – Dostojevski's *De idioot* en *De Gebroeders Karamazov* telkens tot een topstuk. Dat kunstje herhalen ze met *Misdad en straf*.

‘Ergens begin juni kwam er tegen het eind van de dag, die extreem heet was geweest, een jongeman uit zijn huurkamertje aan de Timmermanssteeg tevoorschijn.’ Dat is de openingszin van Fjodor Dostojevski’s klassieker *Misdaad en straf* (1866). Wie nu denkt dat de voorstelling begint met een rijzige acteur die netjes uit een deur komt en de scène zwetend op beent, kent de grijnzend geniale speelvogels van Lazarus (nog) niet. De speelvogels van dienst zijn in dit geval Koen De Graeve, Pieter Genard, Patricia Kargbo, Günther Lesage, Femke Stallaert, Ryszard Turbiasz, Joris Van den Brande en Ariane van Vliet.

Misdaad en straf, fotograaf: Raymond Mallentjer

Die speelvogels zitten naast elkaar op een rij op de scène. Voor hen: een smalle, met witte tape afgeboorde speelstrook op het podium. Zo benepen als de adem- en manoeuvreerruimte van de personages in het stuk. Correctie: de acht speelvogels probéren voor die smalle strook op een lijn te zitten terwijl ze hun muziekinstrumenten – van een cello voor Ariane van Vliet tot een TL-lamp (natuurlijk lees je dit goed) voor Patricia Kargbo en een drumstel voor Günther Lesage – bespelen of gewoon vasthouden en fronsend of net heel fluks in de zaal of naar elkaar turen. Voorts staat helemaal aan de achterkant van de scène een batterij rode spots opgesteld die de zaal af en toe in een broeierig heet landschap herschapen.

Dat is de grote kracht van Lazarus’ *Misdaad en straf*: de humor is het dienblad waarop de tristesse en de wanhoop van deze door het lot en de overheid getergde mensen wordt gepresenteerd.

Voilà. Dát doet Lazarus. In de plaats van die eerste zin netjes te zeggen en er een toneelstukje van te maken, transformeren ze die zin tot zinderend spel. Je ziet, hoort en voelt tijdens het openingsbeeld de zinderende skyline tijdens een bloedhete dag in Sint-Petersburg.

De zomerse hitte hangt als rood, trillend licht in de lucht en maakt de mensen wanhopig, krols, lamlendig en ontvlambaar. Met die vier woorden bouwen de spelers hun personages tot krachtige karakters die zwalpen tussen oeverloos droef en lekker leutig. Dat zwalpen is overigens niet letterlijk te nemen. De acht spelers zijn karig met bewegingen maar meesterlijk met hun mimiek en intonatie. Vooral Ariane van Vliet zet een sublieme rol neer als de moeder van hoofdfiguur Raskolnikov. Rodion Raskolnikov doodde een krenterige huisbazin. Het stuk start net na die daad. De man twijfelt tussen het kibbelen met zijn moeder, zus en toekomstige schoonbroer door, een voorstelling lang of hij zijn moord aan de politie moet bekennen of niet.

‘En Koen De Graeve schittert als Raskolnikov, zeker?’, denkt de spitse lezer. Niets van. Aan zulke voorspelbare casting doet Lazarus niet. De Graeve schittert als de heldhaftig hoestende schoonmoeder van Raskolnikov en als politieagent met Aalsterse roots. Het is de jonge en (nog) niet zo bekende Femke Stallaert die Raskolnikov met verve vertolkt, mede door de ploeg die letterlijk en figuurlijk op een lijn achter haar staat. Of zit. Rysziard Turbiasz, bijvoorbeeld, speelt de prostituee Sonja, tevens de geliefde van Raskolnikov. De knokige Turbiasz speelt die rol in een flinterdun onderjurkje en met gouden sandalen. Het beeld is hilarisch maar zijn spel is teder en integer. Dat is de grote kracht van dit stuk: de humor is het dienblad waarop de tristesse en wanhoop van deze door het lot en de overheid getergde mensen wordt gepresenteerd.

Door het speelveld zo klein te houden, het spel zo explosief en door met respect voor Dostojevski’s pen het verhaal tot de essentie uit te benen, ontstaat een voorstelling die als de cultureel verantwoorde afterparty van het boek kan gezien worden.

*Dit stuk is als de cultureel verantwoorde
afterparty ná – of preparty vóór – het lezen
van het boek*

De achtkoppige bende schenkt je drie cadeaus voor de prijs van een theaterticket: een gebalde versie van Dostojevski’s meesterwerk, een theateravond die glanst van het spelplezier en een grote goesting om de roman zélf te (her)ontdekken.

Misdaad en straf van Arsenaal / Lazarus reist nog tot 7 juni door het land. Alle info: arsenaallazarus.be